

El veterà periodista Carlos Nadal va morir el passat 27 de gener als 85 anys d'edat. Tres dies abans del seu decés havia publicat la seva darrera columna setmanal que escrivia a *La Vanguardia* des de 1976. Nadal va lluitar contra la dictadura franquista i va arribar a ser cap d'Internacional i d'Opinió del diari dels Godó, convertint-se en tot un expert en política internacional. La seva secció *Week-end* ja és un referent dels annals del periodisme per la lucidesa dels seus textos.

Adéu a la lucidesa de Carlos Nadal

Jaime Arias
Fotos: Roser Vilallonga

Ningú millor que en Santiago Nadal va conèixer el seu germà Carlos. El seu humanisme, la rectitud, l'elegància espiritual, el domini de l'idioma, l'àmplia cultura i el profund coneixement –a l'estil d'en Coromines– de les llengües romàniques i hispàniques, la irrevocable vocació literària i periodística i, a més a més, el seu autocontrol, que li permetia manar sempre sense necessitat d'alçar la veu; n'hi havia prou amb l'autoritat moral i el sentit de la companyonia i del bon humor.

Virtuts que en Santiago va tenir en compte a l'hora de potenciar la secció d'Internacional, de la qual va ser el primer redactor en cap durant la postguerra. En connivència amb el comte de Godó, va disposar de les pàgines de política exterior per realitzar una autèntica feina de pedagogia filodemocràtica prop dels lectors de *La Vanguardia*.

En Santiago Nadal, polític amb legítimes ambicions, a l'aguait de qualsevol maniobra en el permanent i sord duel entre Estoril i El Pardo, i alhora atent a les precipitades tragèdies de la Guerra Mundial i les seves derives, construïa precipitadament i amb empena la columna diària d'última hora i, setmanalment, la crònica a *Destino*, una de les quals el va portar a la presó. Quan en Santiago va ser elevat a la categoria de sotsdirector, va confiar-ne la direcció executiva al seu germà Carlos, conven-

cut que realitzaria una missió excel·lent i una perfecta coordinació amb la xarxa de corresponents propis.

Així, *La Vanguardia* va guanyar el crèdit que la situa entre els diaris més fiables d'Occident pel que fa al tractament i a l'anàlisi del dia a dia de la política internacional. Durant més de tres decennis en Carlos Nadal va dirigir la secció, en què publicava comentaris personals amb la seva signatura que es tornaven lectura setmanal de l'Escola Diplomàtica de Madrid. Aquest va ser un precedent que, a l'hora de jubilar-se per motius de salut, va donar sortida al seu setmanal *Week-end* dominical, que en José Antich, l'Alfredo Abián i l'Alex Rodríguez van ubicar en les pàgines de les quals va ser l'ànima.

Unes peces gairebé sempre magistrals sobre temes de palpitant actualitat, escrites amb un estil impecable, que traspuaven intel·ligència i profund coneixement de la historiografia, de la geopolítica i de la geoestratègia. Tot plegat, amb una riquesa de vocabulari només explicable per la condició de magnífic professor de literatura i una secreta vena poètica, abocada en una col·lecció de sonets als quals només va tenir accés la seva dona, la María Dolores Masana, i unes quantes persones del cercle íntim. En Carlos va comptar sempre amb el suport dels seus germans Santiago i Juan Manuel, a més d'in-

comptables amics i admiradors, entre els quals hi havia directors de les seves millors èpoques de redacció, com ara l'Horacio Sáenz o en Lluís Foix, i, per descomptat, amics de sempre com en José Casán, en Lorenzo Gomis, en Lluís Permanyer, en Xavier Batalla o l'Alberto Díaz Rueda. En Javier Godó, el va proposar per al premi que porta el nom del fundador del nostre diari.

I en el meu cas, sempre vaig parlar d'en Carlos com del millor cap immediat que he tingut durant un temps al llarg de la meua vida professional. I avui, que ens ha deixat després d'anys de lluita i de supervivència portada amb una resistència exemplar i una lucidesa extrema, ho torno a repetir.

ARTICULISTA COMPROMÈS

En Carlos Nadal Gaya va néixer ara fa 86 anys en el si d'una distingida família lleidatana. Era el benjamí d'un quartet de germans que va assolir la celebritat. Fins i tot l'Eugenio, que va morir en plena joventut víctima d'una malaltia quan els seus dots d'escriptor li auguraven un gran futur. Per iniciativa de l'Ignacio Agustí, l'Eugenio Nadal va donar nom al primer premi de novel·la instaurat pel setmanari *Destino*, en la immediata postguerra.

En Santiago, activista del monarquisme democràtic constitucional, va dirigir i va modelar les pàgines internacionals de *La Vanguardia* amb tendència aliadòfila d'acord amb l'anglofília del comte de Godó, a contra corrent de la tònica del Govern franquista imposada a través del director Luis Galinsoga.

Aquest va tolerar la insòlita divergència, convençut que en un termini breu la victòria hitleriana forçaria a obeir sense fractures les consignes de l'ordre nazi-feixista. Però al cap d'un any i mig, quan la Guerra Mundial va deixar entreveure la superioritat de les democràcies, ja era tard per exigir una reorientació disciplinària. En canvi, el poder absolutista d'El

Carlos Nadal era poeta, escriptor, professor i periodista expert en política internacional.

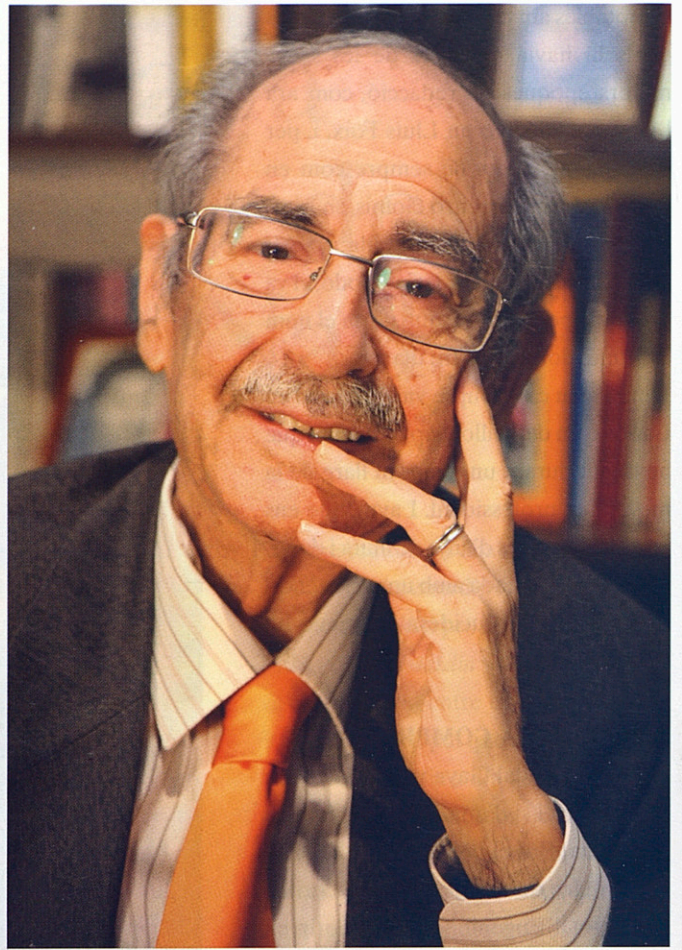
Tenia les idees progressistes pròpies de la nova generació partidària de la lluita clandestina contra la dictadura

Pardo va creure oportú poder especular sobre una certa obertura periodística favorable als aliats, amb cròniques londinenques de l'Augusto Assia i gaullistes d'en Carlos Sentís.

Un cop consolidat, tot i que no sense obstacles, el corrent prodemocràtic de la

secció Internacional, en Santiago, encoratjat per un equip redaccional afí, va traspasar la direcció executiva del treball diari al seu germà Carlos, amb

qui compartia idees progressistes pròpies de la nova generació partidària de la lluita clandestina contra la dictadura, acollint en aquest fur de *vanguardistes*, al matí o de matinada, múltiples visites de professors universitaris, companys i altres personatges diversos.

Carlos Nadal formava part d'una il·lustre família però ell sempre va treballar des d'una discreta activitat.

El segon d'aquesta dinastia excepcional, en Juan Manuel, que es va quedar a la capital lleidatana, no va ser menys actiu, cooperant en tasques culturals d'alt nivell, recuperant el centre històric de la ciutat i impulsant els Estudis Ilerdencs. A més, va fundar la Fira Internacional Agrícola, que va dirigir durant un llarg període, va ser senador de la UCD i va ser proposat per a elevats càrrecs que va rebutjar.

És un fenomen curiós el d'aquesta il·lustre família que, a més de no utilitzar la partícula d'heretada noblesa, preferia treballar i mantenir-se en una discreta, encara que vitalíssima, activitat. Aquesta va ser la característica existencial del recòndit poeta, escriptor, professor i periodista Carlos Nadal.

No obstant això, en Carlos va trobar en

la seva dinàmica muller i col·lega un inestimable suport que, un cop jubilat, el va ajudar a sobreposar-se a les xacres que li minaven la salut i va allargar els últims lustres tan fèrtils. Fins i tot en el seguiment de l'activitat de la seva dona al capdavant de la presidència de Re-

Els seus textos, publicats a *La Vanguardia*, es llegien a les aules de l'Escola Diplomàtica

porters sense Fronteres, va actuar d'estímul en les hores de meditació.

Una altra de les satisfaccions en el seu retir relatiu eren les proves que rebia d'innombrables companys, veterans i més moderns, amb els quals intercanviava profundes reflexions sobre l'ac-

tualitat. Sovintejaven les trobades amb un gran nombre de deixebles de les èpoques de càtedra, tant de periodisme com de literatura. I de corresponsals d'aquella xarxa excepcional de *vanguardistes* que es van formar al seu costat, entre els quals hi havia en Tomás Alcoverro, en Lluís Foix, en Xavier Batalla i la Diana i en Valentín Popescu, tots ells de merescut renom.

En Lluís Permanyer, un altre deixeble avantatjat dels Nadal, també havia d'anar com a corresponsal a Londres, però algú s'hi va interposar per pressions externes i finalment hi va anar per poc temps. El jove autor ja llavors dels primers dels seus més de vuitanta llibres va decidir canviar de rumb: es va quedar entre nosaltres. Londres va

perdre aquest “senyor de Barcelona”, la ciutat va guanyar el seu nou gran cronista. Un “stakhanovista” que recrea la història per als lectors del seu diari. I les històries de la ciutat. I en una recent etapa d’abundant producció, ens ha ofert un seguit d’esplèndids àlbums retrospectius i molt actuals que van meravellar el seu mestre i vell amic de tota la vida.

La Rosa Messeguer, una de les seves alumnes més fidels i després brillant corresponsal a diverses capitals europees, recorda del seu dilecte professor que era “un pou inesgotable de la història del segle XX, una història viscuda que explicava i analitzava sense interrupció. I també havia estat el nostre mestre de llengua i literatura, inoblidable”. En Javier Godó ressalta, per la seva banda, que va ser sobretot un articulista compromès que es rebel·lava contra la injustícia. I que, com el seu germà, liberals i democràtics van coincidir en l’esperit que va animar els Godó a fundar *La Vanguardia*.

Els textos d’en Carlos Nadal es llegien a les aules de l’Escola Diplomàtica. Entre els analistes de política internacional, en Carlos va reconèixer en la persona d’en Xavier Batalla la primacia del professional tan exigent en aquest perfeccionisme que mai no el va abandonar. En Batalla, per la seva banda, va definir amb precisió el secret de les afinitats que els va unir en el tractament dels habituals i magistrals comentaris de cap de setmana.

Definició lapidària: “La tasca de l’estudiós de les relacions internacionals no és jutjar, sinó comprendre. Per jutjar, primer cal comprendre. I després, en el cas del periodista, cal saber explicar el perquè de les relacions internacionals, des de les guerres fins a la construcció de la Unió Europea. I això és precisament el que va saber fer en Carlos Nadal amb la seva dedicació a comprendre, explicar i, finalment, jutjar com funciona el món”.

EXECUTIVE EDUCATION

L’objectiu d’aquests programes és respondre a les necessitats de formació de perfils directius a través d’accions específiques i innovadores.

Redacció eficaç per a relacions públiques.

Direcció: José Fernández Cavia i Carles Singla. **Calendari:** 4 de maig a 3 de juny.

Comunicar en situacions de crisi. Estratègia i metodologia per liderar la gestió de la comunicació de crisi.

Direcció: Joan Francesc Cánovas. **Calendari:** 25 a 27 de maig.

Promoció de ciutats i territoris a la web.

Direcció: José Fernández Cavia. **Calendari:** 7 a 9 de juny.

Escoltar històries, explicar històries. Mètodes narratius per millorar la comunicació amb els entorns i el canvi a les organitzacions.

Direcció: Juan Ignacio Marcos Lekuona. **Calendari:** 14 i 21 de juny.

Millorar l’eficàcia de la comunicació: de l’estratègia a la creativitat.

Direcció: Ferran Blanch. **Calendari:** 16 i 17 de juny.

Gabinets de comunicació a l’Administració pública.

Direcció: Joan Francesc Cánovas. **Calendari:** 28 a 30 de juny.

Formació de portaveus per a una comunicació eficaç. Eines per comunicar millor com a portaveu de la teva organització.

Direcció: Joan Francesc Cánovas. **Calendari:** 16 a 18 de novembre.

Més informació: www.idec.upf.edu/executive1

IDEC-Universitat Pompeu Fabra
La qualitat del teu futur